

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเพื่อพัฒนาเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่
สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง เพื่อพัฒนาเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองซึ่งหมายถึง พ่อ แม่ หรือ บุคคล ที่มีเด็กออทิสติกในความดูแล จำนวน 43 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครอง ซึ่งหมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลที่ต้องดูแลเด็กออทิสติก อายุระหว่าง 8 – 14 ปี โรงเรียนกาวิละอนุกุล จำนวน 16 คน ได้มาจากความสมัครใจ และสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) แบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติก

2) กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง สำหรับกลุ่ม

ทดลอง

3) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สำหรับกลุ่มควบคุม

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองที่ดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 16 คน เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน
- 2) ให้ผู้ปกครองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติก เพื่อเก็บคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
- 3) ดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง กับกลุ่มทดลอง และกิจกรรมแนะแนวแบบปกติกับกลุ่มควบคุม
- 4) หลังจากจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ให้กลุ่มทดลอง 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามและให้คำแนะนำตามบ้านกลุ่มทดลอง ในช่วงระยะเวลา 4 สัปดาห์
- 5) ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกชุดเดิม ในสัปดาห์ที่ 6 เพื่อเก็บคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เปรียบเทียบคะแนนเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติกกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบอิสระ (t – test Independent)
- 2) เปรียบเทียบคะแนนเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติกกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t – test Dependent)
- 3) เปรียบเทียบคะแนนเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติกกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบอิสระ (t – test Independent)

1.3 ผลการวิจัย

จากศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง เพื่อสร้างเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก โรงเรียนกาวีละอองกุล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ก่อนการทดลองผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติก ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.2 หลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของตนเองสูงกว่า ก่อนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.3 ผู้ปกครองกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองมีคะแนนเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกสูงกว่า ผู้ปกครองกลุ่มควบคุม หลังการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง เพื่อพัฒนาเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติก โรงเรียนกวีละอุนกุล อภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและผู้ปกครองกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง โดยนำผลคะแนนของทั้งสองกลุ่มไปทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนของเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง ภายหลังได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง มีคะแนนเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ผู้ปกครองกลุ่มทดลองภายหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง มีเจตคติที่ดีต่อเด็กออทิสติก สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการทดลองดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง สามารถพัฒนาเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติกให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะ กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองได้สร้างและพัฒนาขึ้นตามหลักของการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ยึดหลักผู้รับบริการเป็นสำคัญ ผู้รับบริการในครั้งนี้เป็นผู้ปกครองที่มีเด็กออทิสติกในความดูแล ซึ่งต้องได้รับการดูแลและวิธีการสอนที่แตกต่างจากเด็กปกติ จากที่ผ่านมาผู้ปกครองดูแลเด็กออทิสติกของตนเองด้วยการนำเด็กของตนเองไปพึ่งพาแพทย์ จากงานวิจัยของกัลยา วิริยะ (2539: 50-53) ที่ศึกษา การรับรู้เกี่ยวกับโรคออทิสติก และการดูแลเด็กออทิสติกในมารดาที่มีเด็กออทิสติก

ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาที่มีเด็กออทิสติกที่รักษาในโรงพยาบาลยูวประสาทไวทยิปถัมภ์ 60 ราย โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ 20 ราย โรงพยาบาลศิริราช 20 ราย และโรงพยาบาลรามาริบัติ 4 ราย รวม 100 ราย พบว่า มารดาส่วนใหญ่รักษาอาการของบุตรโดย กว่าร้อยละ 70 พึ่งพาบุคลากรทางการแพทย์ โดยการพาบุตรไปรับการตรวจพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง และรองลงมาคือการใช้ยาเพื่อลดพฤติกรรม การดูแลเด็กออทิสติกต้องอาศัยความอดทนอย่างสูงทำให้มารดา รู้สึกท้อแท้ หหมดกำลังใจถึงร้อยละ 40 ที่เห็นด้วยมากถึงมากที่สุด และในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูที่สอนเด็กออทิสติก มีเด็กจำนวนมากที่รับการรักษาโดยการให้ยาเพื่อลดพฤติกรรม หลังจากที่ได้รับประทานยาเข้าไปแล้วเด็กจะมีอาการง่วงซึม ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ไม่เต็มที่ ลักษณะเช่นนั้นอาจทำให้ผู้ดูแลเบากวาระไปได้ชั่วขณะหนึ่ง แต่พอมดฤทธิ์ของยา เด็กก็แสดงอาการพฤติกรรมเหมือนเช่นเคย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองมุ่งให้ผู้ปกครองได้ปรับเปลี่ยนเจตคติของตนเองด้วยการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่นำมาผสมผสานกับการให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติต่อเด็กออทิสติก โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ วชิรญา บัวศรี (2533: 18-19, อ้างถึงใน โกศล มีคุณ, 2545: 11) กล่าวถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแนะแนวสำหรับผู้ปกครองว่า จะต้องเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจในเด็ก และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ปกครอง ซึ่งกิจกรรมแนะแนวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้รับบริการได้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อให้เกิดประสบการณ์ด้านการรู้คิด สะท้อนความรู้สึกโดยการอภิปรายภายใต้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อสร้างความคิด ความเชื่อและความรู้สึกใหม่หรือเกิดมุมมองใหม่ต่อเด็กออทิสติกของตน ดังที่ สุนทรี โคมิน (2542: 396) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลจะเกิดต่อสิ่งใดต้องประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นประเภทแรก และเมื่อคนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดพอที่จะเกิดเจตคติแล้วย่อมสัมพันธ์สอดคล้องกับความรู้สึกชอบพอที่เกิดขึ้นต่อสิ่งนั้น และย่อมมีแนวโน้มที่จะสัมพันธ์สอดคล้องกับความพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติออกมาเป็นการกระทำ

ผู้วิจัยจึงได้สร้างกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองให้กับผู้ปกครอง โดยผ่านกระบวนการดำเนินกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปและนำไปใช้ และขั้นประเมินผล ซึ่งผู้ปกครองในกลุ่มทดลองได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม การนำกิจกรรมกลุ่มเข้ามาใช้ในกิจกรรมจะช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้การรู้จักให้ (give) และ การรู้จักรับ (take) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทัศนคติทางสังคมในทางที่ดี (คมเพชร จัตรศุภกุล; 2522: 5)

เพราะกลุ่มมาจากสมาชิกที่มีปัญหาล้ายคลึงกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน ให้สมาชิกได้มีบทบาทในกิจกรรม มีการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกิจกรรม นำผลมาอภิปรายร่วมกัน แล้วนำมาเป็นข้อสรุปให้เกิดองค์ความรู้ และโยงความสัมพันธ์ทำให้เกิดมุมมองใหม่ต่อเด็กออทิสติกของตน ซึ่งทำให้เจตคติเกิดขึ้นจากความรู้ต่าง ๆ บวกการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามที่ ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ ได้กล่าวไว้ (2543: 64)

2.3 ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง ภายหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง มีเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกสูงขึ้นกว่า ผู้ปกครองกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ว่า ผู้ปกครองกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองมีเจตคติที่ดีต่อเด็กออทิสติก สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะ กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ เป็นกิจกรรมแนะแนวธรรมดา ไม่ได้ผสมผสานความรู้การดูแลเด็กออทิสติกเข้าไปในกิจกรรมด้วย เป็นกิจกรรมที่จัดโดยการบรรยาย อธิบาย กิจกรรมกลุ่ม การทำใบงานตรวจผลงาน และในขั้นการนำไปใช้ ผู้วิจัยให้ข้อคิดแบบธรรมดาตามจุดประสงค์ ไม่มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดมุมมองใหม่ต่อเด็กออทิสติก เป็นเหมือนกิจกรรมทั่ว ๆ ไปที่ผู้ร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่มีความรู้ในเรื่องของวิธีการดูแลเด็กออทิสติกเพิ่มขึ้น ดังนั้น เจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติจึงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในผู้ปกครองกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ผู้วิจัยได้นำเสนอความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของเด็กออทิสติก การเรียนรู้และการสอนเด็กออทิสติก ร่วมกับการใช้กิจกรรมแนะแนว ซึ่งกิจกรรมแนะแนวส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้รับบริการรู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น คอร์ทแมน, แอชบายและเดอร์เกรฟ (อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545: 11) และ กรมวิชาการ (2544) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นมวลประสบการณ์ที่จัดหรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคนแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือ มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา สร้างเสริม ป้องกันปัญหา และแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้ใหญ่เพื่อพัฒนา สร้างเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านส่วนตัวและสังคมให้กับผู้ปกครองเด็กออทิสติก ที่ประสบปัญหาด้านต่าง ๆ อันเนื่องมาจากภาวะที่ต้องดูแล

เด็กที่เป็น ออทิสติก ซึ่งจากการศึกษาของ สุภาวดี ชุ่มจิตต์และคณะ (2544) เรื่อง ปัญหาของพ่อแม่ในการดูแลเด็กออทิสติกขณะอยู่บ้าน พบว่า ร้อยละ 44 ของผู้ปกครอง เด็กออทิสติกขาดความรู้และวิธีการในการดูแลเด็กออทิสติก และ ศศิธร แก้วนพรัตน์ (2541) ศึกษาเรื่อง การสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อความเครียดของบิดามารดาเด็กออทิสติกของศูนย์สุขภาพจิต พบว่า การให้การสนับสนุนด้านอารมณ์จากเครือข่ายสังคมและด้านบริการจากองค์กรของรัฐและเอกชน มีผลทางบวกต่อความเครียดของบิดา มารดาเด็กออทิสติก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองได้แสดงความจำนง หรือมีความต้องการที่จะได้รับความเข้าใจ กำลังใจ และการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลอื่นในสังคม และจากการศึกษาการเผชิญปัญหาภาวะวิกฤตและการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ของบิดามารดาที่มีบุตรเป็นออทิสติก ของ สุไพรมา สีสามณี (2543: 99 -100) ได้สำรวจถึงปัญหาที่พบในครอบครัวที่มีเด็กออทิสติก คือ ปัญหาการเลี้ยงดู ทำให้มารดาเกิดความเครียด วิตกกังวลได้ตลอดเวลา การที่มารดาใช้เวลา แก่เด็กออทิสติกมากกว่าบุตรคนอื่น ๆ ย่อมทำให้เกิดปัญหา และผลกระทบความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรคนอื่น ๆ และญาติพี่น้องไม่มีความรู้ ขาดความเข้าใจจากการออทิสติก จึงไม่เข้าใจเด็กและวิธีการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม ตลอดจน การแสดงออกของสังคมที่มีต่อเด็กออทิสติก ทำให้มารดารู้สึกอึดอัดใจกับสายตาของคนในสังคมรอบข้าง ทำให้มารดาเกิดความลำบากใจ ทุกครั้งที่พาลูกออกจากบ้าน

จากงานวิจัยของหลาย ๆ ท่าน จะเห็นว่า ผู้ปกครองยังไม่มีความรู้ในการดูแล และ ยังทำใจให้ยอมรับในความสามารถของเด็กออทิสติกค่อนข้างต่ำ ส่งผลกระทบต่อสภาพทางจิตใจของผู้ดูแลตามไปด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการที่จะทำให้ผู้ปกครองเด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้วิธีการสอนเด็กออทิสติกโดยการใช้องค์ความรู้ผ่านการมอง (Visual Strategies) เข้ามาใช้ โดยอาศัยหลักการที่ว่า เด็กออทิสติกสามารถรับรู้สิ่งที่เห็นภาพได้ดีกว่าคำพูด มีความเข้าใจในสิ่งที่เห็นมากกว่าการได้ยิน (Linda A. Hodgdon, 2000: 62) การสอนโดยการว่ากล่าวตักเตือน มัก ไม่ได้ผล เพราะเด็กมีความบกพร่องในการสื่อความหมาย เด็กไม่เข้าใจภาษาพูด การสอนโดยวิธีการออกคำสั่ง การอธิบาย จึงไม่เหมาะสม (ผดุง อารยะวิญญู; 2546: 32) และนุชนาถ แก้วมาตร (2547) ศึกษาการใช้สื่อภาพเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารของเด็กออทิสติก พบว่า ก่อนการฝึกใช้สื่อภาพ กรณีศึกษาสามารถพูดได้เองเพียง 13.33 % หลังการใช้สื่อภาพ กรณีศึกษาสามารถพูดได้เองเพิ่มขึ้นเป็น 93.33 % ซึ่งจากหลักการดังกล่าว การที่จะให้ผู้ปกครองได้เกิดการเรียนรู้เทคนิคการสอนเด็กออทิสติกและมีความเข้าใจได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปปฏิบัติต่อเด็กออทิสติกได้ ผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ให้เป็นกิจกรรมแนะแนวและผสมผสานกับเทคนิคการรับรู้ผ่านการมอง ด้วยกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยให้ผู้รับบริการ

เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถยอมรับและมองเห็นในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้มีส่วนร่วมในการคิด การแสดงออก การปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อนำกิจกรรมแนะแนวและกลวิธี การรับรู้ผ่านการมองผสมผสานกัน สามารถนำมาใช้กับผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติต่อดีอกอติสติกดีขึ้นได้ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเกิดเจตคติ

จากการให้ผู้ปกครองได้มองเห็นถึงความสำคัญของการใช้กลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง การได้รับกิจกรรมที่เปรียบเทียบระหว่างการฟังกับการมอง ซึ่งจาก ผลของกิจกรรมจะเห็นได้ว่าการรับรู้จากการมองแม้แต่ในบุคคลปกติก็สามารถรับรู้ได้ดีกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างสามมิติของสมรรถภาพสมอง (The Structure of Intellect Theory) ของ กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) (อ้างถึงใน สุวิทย์ นวะมะวัฒน์, 2530: 12) ที่กล่าวว่า การรับรู้เนื้อหา ข้อมูลของคนเรา แบ่งระดับจากง่ายไปยาก ได้ 4 ระดับ คือ รูปภาพ สัญลักษณ์ ภาษา และ พฤติกรรม ภาพเป็นสิ่งที่สามารถใช้เป็นสื่อเร็ว เพื่อให้เกิดความคิด เพื่อพิจารณาว่าภาพนั้นเป็นภาพอะไรก็มีการระลึกถึงประสบการณ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้สะสมไว้ในสมอง

กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง จะช่วยให้ผู้รับบริการเกิดความเข้าใจในบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุตรของตนเองซึ่งเป็นเด็กออทิสติก เป็นการทำให้บุคคลเกิดการยอมรับในพฤติกรรมของบุคคลอื่นมากขึ้น ไม่เกิดความสงสัยว่าทำไมบุคคลนั้นจึงแสดงพฤติกรรมนั้น เพราะรู้และเข้าใจสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมนั้น (คมเพชร จัตรศุกุล; 2546: 160-161) จากผลการจัดกิจกรรม เมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยทำใบงานกลุ่มที่แตกต่างกัน กลุ่มที่หนึ่งจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้วยภาพ กลุ่มที่สองเป็นการรับรู้ด้วยภาษาพูด ผลคือกลุ่มที่รับผิดชอบการดูภาพ สามารถจดจำเนื้อหาได้มากกว่ากลุ่มที่รับรู้ด้วยภาษาเพียงอย่างเดียว การให้ผู้ปกครองได้เข้าไปมีส่วนในกิจกรรม และโยงความสัมพันธ์ในสู่เด็กออทิสติก ช่วยให้ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงข้อจำกัด ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก วิธีการสอนเด็ก ออทิสติก ผู้ปกครองเกิดความรู้และมุมมองใหม่ต่อดีอกอติสติกของตนเอง ยอมรับวิธีการสอน โดยใช้ภาพซึ่งสังเกตได้จากการตอบคำถาม หรือการอภิปรายใบงาน ผู้ปกครอง จะตอบว่า ควรใช้ภาพเพื่อแก้ไขพฤติกรรม อีกทั้งเมื่อผ่านกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง สามารถช่วยให้ผู้ปกครองยอมรับสภาพและความสามารถของเด็กออทิสติกของตนเองที่มีอยู่ได้ ดังจะเห็นว่าในกิจกรรมที่ให้เขียนเกี่ยวกับจุดเด่น และจุดอ่อน ของเด็กออทิสติก ก่อนใช้ กิจกรรมผู้ปกครองจะเขียนจุดอ่อนของเด็กออทิสติกได้มากกว่าจุดเด่น แต่ภายหลังที่ได้รับการจัด กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ปรากฏว่า ผู้ปกครองสามารถค้นหาจุดเด่น ของเด็กออทิสติกของตนเองได้มากขึ้น แม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กน้อย เช่น การที่เด็กออทิสติกยิ้ม

หวัระ การหยิบของให้ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็นสามารถช่วยให้ผู้ปกครองเกิดเจตคติที่ดีต่อลูกดีขึ้น

จากแนวคิดทฤษฎีงานวิจัย ตามที่กล่าวข้างต้นและผลจากงานวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็นสามารถพัฒนาเจตคติในการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองให้สูงขึ้นได้จริง ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยให้ผู้รับบริการสามารถรู้จัก เข้าใจตนเองและผู้อื่นและได้นำกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็นซึ่งเป็นวิธีสอนเด็กออทิสติกโดยการใช้สื่อภาพสอดคล้องกับกิจกรรมด้วย เมื่อผู้ปกครองได้รับการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะมีการโยงความสัมพันธ์ถึงเด็กออทิสติก ให้ผู้ปกครองเกิดมุมมองใหม่ต่อเด็กออทิสติกของตนเองในด้านบวกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการนำวิธีการสอนด้วยภาพไปใช้กับเด็กออทิสติกที่บ้าน ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในสถานการณ์ หรือมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสิ่งนั้น ๆ เป็นไปตามที่ ทริยแอนดิส (Triandis; 1971 อ้างถึงใน สมชาย แสงอนอม; 2540) และธีระพร อุวรรณโน (2534: 452) กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลมีประสบการณ์โดยตรงหรือปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้าจะทำให้เจตคติ หรือ พฤติกรรมเปลี่ยนได้ ยืนยันว่าประสบการณ์โดยทางอ้อม และสอดคล้องกับสุภาษิตจีนที่กล่าวว่า

หากเพียงแต่ฟัง	เดี๋ยวก็ลืม (I hear and I forget)
หากมองเห็น	มักช่วยให้จำได้ (I see and I remember)
หากปฏิบัติ	ก็เข้าใจได้มากขึ้น (I do and I understand)

(อ้างถึงใน สมร ทองดีและปราณี รามสูตร, 2545) ดังนั้น กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็นสามารถนำมาใช้พัฒนาเจตคติของผู้ปกครองในการดูแลเด็กออทิสติกได้

จากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็น มีข้อจำกัดในการนำไปใช้อยู่บ้าง ดังนี้คือ

1. กิจกรรมนี้อาจไม่เหมาะสมกับผู้ปกครองเด็กออทิสติกทุกคน คือ การใช้กลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็น (Visual Strategies) ไม่สามารถใช้ได้ผลดีกับเด็กออทิสติกทุกคน ส่วนใหญ่เหมาะสมและใช้ได้ผลดีกับเด็กออทิสติกที่อายุน้อย เนื่องจากเด็กที่อายุน้อยผ่านประสบการณ์ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มายังไม่มากนัก สามารถรับสิ่งใหม่ที่ถูกต้องได้ดีกว่าเด็กที่อายุมากแล้ว เพราะเด็กที่อายุมากได้รับประสบการณ์มากกว่าและคุ้นเคยกับประสบการณ์เดิมมาเป็นเวลานาน การเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เขาค้นเคยอยู่แล้วจึงเป็นไปได้ยาก การนำกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเห็นไปใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอาจจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2. ผู้ปกครองที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในการวิจัยนี้ ควรจะมีพื้นฐานความรู้ไม่น้อยกว่า ประถมศึกษาตอนปลาย เพราะผู้ปกครองต้องทำกิจกรรม และเรียนรู้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้กับบุตรของตนเองตลอดจนอธิบายให้คนในครอบครัวเข้าใจอีกด้วย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างมีน้อย

3. การใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองไม่สามารถกระทำได้ในจำนวนที่มาก เนื่องจาก ผู้ปกครองมีหลากหลายอาชีพ เวลาว่างไม่ตรงกัน และอีกทั้งมีปัญหาในการขอความร่วมมือ ผู้ปกครองบางรายมักปกปิดความเป็นจริง จะทำให้ผลการทดลองคลาดเคลื่อนได้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมาจากความสมัครใจ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สถานศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กออทิสติก สามารถ นำกิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ไปใช้กับผู้ปกครองที่มีเด็กออทิสติกใน ความดูแล เพื่อเพิ่มเจตคติให้กับผู้ปกครองที่มีต่อเด็กออทิสติกให้มากขึ้น

3.1.2 ผู้ที่นำกิจกรรมแนะแนวควบคู่กลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ควรศึกษา ทำความเข้าใจเทคนิควิธีการ การจัดกิจกรรม และมีความรู้ ประสบการณ์ในการใช้กลวิธีการรับรู้ ผ่านการมอง (Visual Strategies) พอสมควรจึงจะทำให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุตาม วัตถุประสงค์

3.1.3 กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง สามารถจัดให้กับ สมาชิกทุกคนในครอบครัวที่มีเด็กออทิสติกในความดูแล เพราะทุก ๆ คนในครอบครัวจะได้รับ ความรู้ ความเข้าใจ และยอมรับเด็กออทิสติกมากยิ่งขึ้นกว่าที่สมาชิกในครอบครัวได้รับการ ถ่ายทอดจากตัวแทนที่เข้ารับการจัดกิจกรรม

3.1.4 การจัดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง ให้กับผู้ปกครอง ผู้นำไปใช้ควรมีการติดตามผลมากกว่า 1 เดือน เพราะ การสอนเด็กออทิสติกให้ปรับหรือเปลี่ยน สิ่งผิดไปจากกิจวัตรประจำวันจะต้องใช้เวลานาน และผู้ปกครองจะมีความต้องการมีที่ปรึกษา และการช่วยเหลือ อีกทั้งเกิดกำลังใจ ดีใจและรู้สึกที่ตนเองไม่ได้ถูกทอดทิ้งจากสังคม

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง สามารถนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาด้านอื่น ๆ นอกเหนือเจตคติสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติกได้ เช่น เพิ่มทักษะในการดูแลเด็กออทิสติก เป็นต้น

3.2.2 กิจกรรมแนะแนวตามแนวกลวิธีการรับรู้ผ่านการมอง สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่ผู้ปกครองมีบุตรที่มีปัญหาในการปรับพฤติกรรม เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ เป็นต้น